

Інвестиційне право

Вступне слова

Вітаю. Із задоволенням презентується до вивчення мабуть один з найактуальніших курсів, зважаючи на безумовне прагнення держави до розвитку економіки шляхом залучення капіталу – інвестиційне право.

У курсі пропонуються до вивчення структурно і у логічній послідовності інститути інвестиційного права, що базуються на сучасних знаннях і дослідженнях у цій царині.

А саме, викладаються основні питання та правові засади регулювання інвестиційної діяльності. Розкриваються економіко-правові передумови інвестування, його поняття та зміст. Досліджуються основні напрями інвестиційної політики України та питання її вдосконалення й ефективного запровадження. Аналізується структура нормативно-правового регулювання інвестиційного права в Україні. Ґрунтовно досліджується поняття суб'єктів інвестиційної діяльності та їх державна реєстрація. Розкриваються зміст інвестиційних правовідносин. Послідовно розглядаються питання державного регулювання інвестиційної діяльності, а також форми інвестиційної діяльності такі як корпоративна, договірна, спільна іноземне інвестування. Приділена достатня увага спеціальним правовим режимам інвестиційної діяльності в Україні. Досліджується порядок інвестування національними суб'єктами господарювання закордон.

Долучайтеся до сучасного перспективного знання.

До зустрічі

Тема №1. *Фактори сприяння інвестиційній діяльності – політико-економічний аспект. Поняття інвестиційного клімату.*

План

1. Об'єктивні підстави, напрями та завдання інвестиційної політики держави.

2. Теоретико-методологічні засади господарсько -правового забезпечення позитивного інвестиційного клімату в Україні. Форми та способи господарсько-правового забезпечення позитивного інвестиційного клімату.

3. Місце об'єктів критичної інфраструктури у формуванні державної інвестиційної політики. Інвестиційна безпека держави і інвестора.

4. Господарсько-правове середовище інвестиційної діяльності. Організаційно-господарська система; монополізація економіки.

Нормативно-правові акти.

1. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

3. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

Література:

1. Шишка Р. Б. Інвестиційне право України. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015. 328с.

2. Вінник О. М. Інвестиційне право. Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2000. 252 с.

Витяг з ГКУ.

Стаття 10. Основні напрями економічної політики держави

1. Основними напрямками економічної політики, що визначаються державою, є:

...

інвестиційна політика, спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики, а також забезпечення ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ним;

...

бюджетна політика, спрямована на оптимізацію та раціоналізацію формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, підвищення ефективності державних **інвестицій** у економіку, узгодження загальнодержавних і місцевих інтересів у сфері міжбюджетних відносин, регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу;

Тема №2. Порівняльно-правовий аналіз інвестиційного регулювання у провідних економіках світу

План:

1. Основні засади правового регулювання інвестиційної діяльності в ЄС. Співвідношення національного законодавства і директив ЄС. Залучення іноземних інвестицій, інноваційне інвестування;
2. Досвід провідних економік світу у розвитку інвестиційної інфраструктури (Словаччина, Польща, Чехія, Німеччина, Франція, США, Японія, Китай)

Нормативно-правові акти:

1. Договір про заснування Європейської Спільноти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_017.
2. Hindelang S. and Maydell N. The EU's Common Investment Policy – Connecting the Dots // European Yearbook of International Economic Law. – Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 201 LP. 3.
3. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/C 83/01) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minjust.gov.ua/file/23491.PDF.
4. Директива Європейського парламенту та Ради ЄС 2002/87/ЄС від 16 грудня 2002 р. про додатковий нагляд за кредитними інститутами, страховими компаніями і інвестиційними фірмами в складі фінансових конгломератів і про внесення змін в Директиви 73/239/ЄЕС, 79/267/ЄЕС, 92/49/ЄЕС, 92/96/ЄЕС, 93/6/ЄЕС, 93/22/ЄЕС Ради ЄС і в Директиви 98/78/ЄС, 2000/12/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32002L0087>.
5. Директива комісії 2003/125/ЄС від 22 грудня 2003 року про виконання Директиви 2003/6/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС про інсайдерські операції та маніпуляції на ринку (зловживання на ринку) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/45877>.
6. Директива №2003/6/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС про використання інсайдерської інформації в процесі торгів і маніпулювання ринком (ринковими махінаціями) від 28 січня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_a68.
7. Директива 2004/39/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про ринки фінансових інструментів, що вносить зміни в Директиви Ради 85/611/ЄЕС і 93/6/ЄЕС та Директиву 200/12/ЄС Європейського парламенту та Ради і припиняє дію Директиви Ради 93/22/ЄЕС» від 21 квітня 2004 р.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_586.

8. Директива Комісії 2006/73/ЄС від 10 серпня 2006 року, що виконує Директиву 2004/39/ЄС Європейського парламенту і Ради відносно організаційних вимог і умови діяльності для інвестиційних фірм і визначення термінів для цілей Директиви 2004/39/ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:241:0026:0058:EN:PDF>.

9. Директива Європейського парламенту та Ради ЄС 2009/65/ЄС від 13 липня 2009 р. про координацію законодавчих, регламентаційних і адміністративних положень, що стосуються підприємств для колективного інвестування в обігові цінні папери (Директива про підприємства колективного інвестування в цінні папери) (нова редакція). – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/search.html?qid=1449758321285&text=investment%20law &scope=EURLEX&type=quick&lang=en>.

10. Директива 2011/61/ЄС Європейського парламенту та Ради від 8 червня 2011 року про юридичних осіб, які керують альтернативними інвестиційними фондами, та що вносить зміни до Директив 2003/41/ЄС і 2009/65/ЄС, та Регламенти (ЄС) № 1060/2009 та (ЄС) № 1095/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32011L0061>.

11. Директиви №2013/36/EU від 26 червня 2013 р. «Про допуск до здійснення діяльності кредитних організацій і пруденційному нагляді за кредитними організаціями і інвестиційними фірмами, про внесення змін у директиву №2002/87/ЄС і про відміну директив №2006/48/ЄС і 2006/49/ЄС». Директива вступила в силу з 17 липня 2013 р., але Директиви №2006/48/ЄС і 2006/49/ЄС втратили силу тільки із січня 2014 р. (статті 163, 164) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:176:0338:0436:En:PDF>.

12. Директива 2014/59/Євросоюз Європейського парламенту і Ради від 15 травня 2014 року, що запроваджує правові рамки для відшкодування і розпуску кредитних інституцій та інвестиційних фірм та вносить зміни до Директиви Ради 82/891/ЄЕС, Директив 2001/24/ЄС, 2002/47/ЄС, 2004/25/ЄС, 2005/56/ЄС, 2007/36/ЄС, 2011/35/Євросоюз, 2012/30/Євросоюз і 2013/36/Євросоюз, а також Регламентів (ЄС) №1093/2010 і (ЄС) №648/2012 Європейського парламенту і Ради ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:32014L0059>

13. Директива Ради 88/361/ЄЕС «Щодо імплементації статті 67 Договору» від 24 червня 1988 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_182.

Література:

1. Р. П. Бойчук, Основні засади правового регулювання інвестиційної діяльності в ЄС// Право та інноваційне суспільство № 2 (5) 2015[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2015/12/Boichuk5.pdf>

2. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави : монографія / Д. В. Задихайло. – Х. : Юрайт, 2012. – 456 с.

3. Стрілець Б. В. Правове регулювання інвестиційної діяльності в європейському союзі: автореферат, К., 2020р. – 23с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31956.pdf>

4. К.О. Хрімлі, О.Ю. Гостєва, Правове регулювання інвестиційної діяльності в зарубіжних країнах//Економіка та право. № 2 (53), 2019[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/TOSHIBA/Downloads/848-1-1528-1-10-20190718.pdf>

5. Пузанова Г.Й. Порівняльний аналіз правового регулювання допуску іноземних інвестицій в економіку України та зарубіжних країн. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2015. №14. том. 2. с 4-8

Тема №3. Поняття і предмет інвестиційного права

План:

1. Предмет інвестиційного права. Методи інвестиційного права (владних приписів, автономних рішень, координації та узгодження, рекомендацій).

2. Функції та принципи інвестиційного права. Система інвестиційного права. Поняття та система інвестиційного законодавства.

3. Місце інвестиційного права в системі господарського права України.

Нормативно-правові акти.

4. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

6. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

Витяг із ГКУ:

Тема №4. Поняття інвестиційної діяльності в економічному та правовому аспекті

План:

1. Види та форми інвестиційної діяльності.
2. Інвестиційні правовідносини. Склад інвестиційних правовідносин. Види інвестиційних правовідносин, залежно від підстав виникнення, стадій реалізацій інвестицій, сфери реалізації інвестицій.

3. Поняття, ознаки та класифікація інвестицій в залежності від видів цінностей, що становлять їх основу, від джерел інвестування, способу ведення господарської діяльності, від характеру участі інвестора в інвестиційній діяльності і т. д.

4. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестиційної діяльності.

5. Джерела правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Правові основи виникнення та припинення інвестиційної діяльності.

Нормативно-правові акти.

7. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

9. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

10. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96 р. № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80/card2#Card>

11. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: Закон України від 06.09.2012 р. № 5205-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. ст. 1717. стаття 410. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17/card2#Card>

Витяг з ГКУ:

Стаття 136. Право господарського відання

...

6. Уповноважений суб'єкт управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, а також суб'єкт управління системи передачі електричної енергії не можуть відмовити у фінансуванні відповідно оператором системи передачі або оператором газотранспортної системи, або іншою заінтересованою особою **інвестицій**, погоджених з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. При погодженні таких **інвестицій** Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, керується, зокрема, необхідністю забезпечення безпеки постачання природного газу, передачі електричної енергії, операційної безпеки Об'єднаної енергетичної системи України.

Тема №5. Об'єктивні підстави, напрями та завдання правової інвестиційної політики держави

План:

1. Господарсько-правові форми реалізації правової інвестиційної політики держави. Форми та напрями державного регулювання інвестування.
2. Загальні та спеціальні засоби державного регулювання інвестиційної діяльності.
3. Органи що реалізують інвестиційну політику держави.
4. Заходи щодо стимулювання інвестиційної діяльності. Класифікація заходів стимулювання інвестиційної діяльності. Особливості персонального стимулювання залучення інвестицій в межах договору державно-приватного партнерства.

Нормативно-правові акти.

12. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

13. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

14. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

15. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96 р. № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80/card2#Card>

16. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: Закон України від 06.09.2012 р. № **5205-VI**. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. ст. 1717. стаття 410. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17/card2#Card>

17.

Витяг з ГКУ:

Стаття 10. Основні напрями економічної політики держави

1. Основними напрямками економічної політики, що визначаються державою, є:

...

інвестиційна політика, спрямована на створення суб'єктам господарювання необхідних умов для залучення і концентрації коштів на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики, а також забезпечення ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ним;

...

бюджетна політика, спрямована на оптимізацію та раціоналізацію формування доходів і використання державних фінансових ресурсів, підвищення ефективності державних **інвестицій** у економіку, узгодження загальнодержавних і місцевих інтересів у сфері міжбюджетних відносин, регулювання державного боргу та забезпечення соціальної справедливості при перерозподілі національного доходу;

Стаття 12. Засоби державного регулювання господарської діяльності

...

2. Основними засобами регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання є:

державне замовлення;

ліцензування, патентування і квотування;

технічне регулювання;

застосування нормативів та лімітів;

регулювання цін і тарифів;

надання **інвестиційних**, податкових та інших пільг;

надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій.

Модуль 2. ПРАВОВІ ФОРМИ ІНВЕСТУВАННЯ

Тема №6. Поняття, форми та види корпоративного інвестування.

Акції, облигації

План:

1. Основні засади використання корпоративного інвестування.

2. Особливості використання окремих форм корпоративного інвестування: підприємство, господарське товариство, кооператив, відокремлений підрозділ господарської організації, господарське об'єднання, холдингова група.

3. Способи інвестиційного та внутрішньо-управлінського контролю за діяльністю суб'єктів господарювання створених чи задіяних у процесі корпоративного інвестування.

4. Відмінності в інвестуванні до статутних (складених) капіталів господарських товариств і статутного капіталу підприємств, кооперативів, господарських об'єднань, а також в інвестуванні до цілісного майнового комплексу вже створеного суб'єкта господарювання.

Нормативно-правові акти.

18. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

19. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

20. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

21. Про затвердження Порядку видачі, обліку і погашення векселів, виданих під час ввезення в Україну майна як внеску іноземного інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, а також за договорами (контрактами) про спільну інвестиційну діяльність, та сплати ввізного мита у разі відчуження цього майна: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.08.96 р., № 937. *Урядовий кур'єр*. 1996. №№. 154-155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/937-96-%D0%BF>

Витяг з ГКУ:

Стаття 63. Види та організаційні форми підприємств

...

2. У разі якщо в статутному капіталі підприємства іноземна **інвестиція** становить не менш як десять відсотків, воно визнається підприємством з іноземними **інвестиціями**. Підприємство, в статутному капіталі якого іноземна **інвестиція** становить сто відсотків, вважається іноземним підприємством.

Стаття 80. Види господарських товариств

1. До господарських товариств належать: **акціонерні** товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства.

2. **Акціонерним** товариством є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість **акцій** однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а **акціонери** несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм **акцій**, крім випадків, визначених законом.

Стаття 82. Установчі документи господарського товариства

1. Установчим документом повного товариства і командитного товариства є засновницький договір. Установчим документом **акціонерного** товариства, товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю є статут.

2. Установчі документи господарського товариства повинні містити відомості про вид товариства, предмет і цілі його діяльності, склад засновників та учасників, склад і компетенцію органів товариства та порядок прийняття ними рішень, включаючи перелік питань, з яких необхідна одностайність або кваліфікована більшість голосів, інші відомості, передбачені [статтею 57](#) цього Кодексу.

3. Статут [акціонерного](#) товариства, крім зазначених у частині другій цієї статті відомостей, повинен містити також відомості про види [акцій](#), що випускаються, їх номінальну вартість, співвідношення [акцій](#) різних видів, кількість [акцій](#), що купуються засновниками, наслідки невиконання зобов'язань по викупу [акцій](#).

Стаття 126. Асоційовані підприємства. Холдингові компанії

1. Асоційовані підприємства (господарські організації) - це група суб'єктів господарювання - юридичних осіб, пов'язаних між собою відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному капіталі та/або управлінні. Залежність між асоційованими підприємствами може бути простою і вирішальною.

2. Проста залежність між асоційованими підприємствами виникає у разі якщо одне з них має можливість блокувати прийняття рішень іншим (залежним) підприємством, які повинні прийматися відповідно до закону та/або установчих документів цього підприємства кваліфікованою більшістю голосів.

3. Вирішальна залежність між асоційованими підприємствами виникає у разі якщо між підприємствами встановлюються відносини контролю-підпорядкування за рахунок переважної участі контролюючого підприємства в статутному капіталі та/або загальних зборах чи інших органах управління іншого (дочірнього) підприємства, зокрема володіння контрольним пакетом [акцій](#). Відносини вирішальної залежності можуть встановлюватися за умови отримання згоди відповідних органів Антимонопольного комітету України.

4. Про наявність простої та вирішальної залежності має бути зазначено у відомостях державної реєстрації залежного (дочірнього) підприємства та опубліковано відповідно до закону.

{Частина четверта статті 126 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2424-IV від 04.02.2005](#)}

5. Холдингова компанія - публічне [акціонерне](#) товариство, яке володіє, користується, а також розпоряджається холдинговими корпоративними пакетами [акцій](#) (часток, паїв) двох або більше корпоративних підприємств (крім пакетів [акцій](#), що перебувають у державній власності).

{Частина п'ята статті 126 в редакції Закону № 3528-IV від 15.03.2006; із змінами, внесеними згідно із Законом № 1617-VI від 24.07.2009}

6. Якщо корпоративне підприємство через дії або бездіяльність холдингової компанії виявиться неплатоспроможним та визнається банкрутом, то холдингова компанія несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями корпоративного підприємства.

{Частина шоста статті 126 в редакції Закону № 3528-IV від 15.03.2006}

7. Загальні засади функціонування холдингових компаній в Україні, в тому числі Державної керуючої холдингової компанії, а також особливості їх утворення, діяльності та ліквідації регулюються Законом України "Про холдингові компанії в Україні" та іншими нормативно-правовими актами.

{Частина сьома статті 126 в редакції Закону № 3528-IV від 15.03.2006; із змінами, внесеними згідно із Законом № 4498-VI від 13.03.2012}

Стаття 127. Інші форми об'єднання інтересів підприємств

1. Законом можуть визначатися й інші форми об'єднання інтересів підприємств (союзи, спілки, асоціації підприємців тощо), не передбачені у статті 120 цього Кодексу.

Стаття 143. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання

1. Суб'єкт господарювання має право випускати власні цінні папери, реалізовувати їх громадянам і юридичним особам, а також придбавати цінні папери інших суб'єктів. Види цінних паперів, умови і порядок їх випуску, реалізації та придбання суб'єктами господарювання встановлюються цим Кодексом та іншими законами.

Стаття 146. Приватизація державних та комунальних підприємств

1. Майно єдиного майнового комплексу державного (комунального) підприємства або його окремих підрозділів, що є єдиними майновими комплексами і виділяються в самостійні підприємства, а також об'єкти незавершеного будівництва та акції (частини, паї), що належать державі у майні інших суб'єктів господарювання, можуть бути відчужені на користь громадян чи недержавних юридичних осіб і приватизовані цими особами відповідно до закону.

{Частина перша статті 146 із змінами, внесеними згідно із Законом № 157-IX від 03.10.2019}

2. Приватизація державних (комунальних) підприємств здійснюється в порядку, встановленому законом.

{Частина друга статті 146 в редакції Закону № 2269-VIII від 18.01.2018}

3. Приватизація державних (комунальних) підприємств чи їх майна здійснюється шляхом:

купівлі-продажу об'єктів приватизації на аукціоні;
викупу об'єктів приватизації.

{Частина третя статті 146 в редакції Закону № 2269-VIII від 18.01.2018}

4. Кожний громадянин України, крім випадків, встановлених законом, має право на придбання державного майна в процесі приватизації в порядку, встановленому законом.

{Частина четверта статті 146 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2269-VIII від 18.01.2018}

5. Загальні умови та порядок здійснення приватизації державних (комунальних) підприємств або їх майна визначаються законом.

6. В окремих галузях економіки законом можуть бути визначені особливості приватизації майна державних підприємств.

7. У процесі приватизації державного (комунального) підприємства права працівників підприємства, що приватизується, гарантуються законом.

Стаття 116. Підприємство з іноземними інвестиціями

1. Підприємство, створене відповідно до вимог цього Кодексу, в статутному капіталі якого не менш як десять відсотків становить іноземна інвестиція, визнається підприємством з іноземними інвестиціями. Підприємство набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями з дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс.

2. Іноземною інвестицією є цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

3. Іноземні інвестиції можуть вкладатися в об'єкти, інвестування в які не заборонено законами України.

4. Підприємства з іноземними інвестиціями мають право бути засновниками дочірніх підприємств, створювати філії і представництва на території України і за її межами з дотриманням вимог законодавства України та законодавства відповідних держав.

5. Законом можуть бути визначені галузі господарювання та/або території, в яких встановлюється загальний розмір участі іноземного інвестора, а також території, на яких діяльність підприємств з іноземними інвестиціями обмежується або забороняється, виходячи з вимог забезпечення національної безпеки.

6. Правовий статус і порядок діяльності підприємств з іноземними **інвестиціями** визначаються цим Кодексом, [законом про режим іноземного інвестування](#) в Україні, іншими законодавчими актами.

Стаття 117. Іноземне підприємство

1. Іноземним підприємством є унітарне або корпоративне підприємство, створене за законодавством України, що діє виключно на основі власності іноземців або іноземних юридичних осіб, або діюче підприємство, придбане повністю у власність цих осіб.

2. Іноземні підприємства не можуть створюватися в галузях, визначених законом, що мають стратегічне значення для безпеки держави.

3. Діяльність філій, представництв та інших відокремлених підрозділів підприємств, утворених за законодавством інших держав, здійснюється на території України відповідно до законодавства України.

4. Умови і порядок створення, вимоги до організації та діяльності іноземних підприємств визначаються цим Кодексом, [законом про режим іноземного інвестування](#), іншими законами.

Стаття 120. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств

...

5. Концерном визнається статутне об'єднання підприємств, а також інших організацій, на основі їх фінансової залежності від одного або групи учасників об'єднання, з централізацією функцій науково-технічного і виробничого розвитку, **інвестиційної**, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності. Учасники концерну наділяють його частиною своїх повноважень, у тому числі правом представляти їх інтереси у відносинах з органами влади, іншими підприємствами та організаціями. Учасники концерну не можуть бути одночасно учасниками іншого концерну.

Тема №7. Поняття, ознаки договорів в інвестиційній діяльності.

План:

1. Класифікації договорів в інвестиційній діяльності. Функції інвестиційних договорів.

2. Зміст та форма інвестиційного договору. Класифікація істотних умов інвестиційного договору.

3. Забезпечення належного виконання інвестиційного договору.

4. Порядок укладення інвестиційного договору. Особливості укладання інвестиційного договору на основі типового примірною договору та договору приєднання.

5. Договір інвестиційного характеру, його відмінність від інвестиційного договору. Зміст та форма договору інвестиційного характеру. Класифікація істотних умов договору інвестиційного характеру.

6. Порядок укладання договору інвестиційного характеру. Лізинг, концесія та комерційна концесія (франчайзинг) як особливі договірні форми інвестування, особливості, загальна правова характеристика.

7. Правові особливості інвестування в капітальне будівництво.

8. Особливості інвестування в межах договору державно-приватного партнерства.

Нормативно-правові акти.

22. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

23. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

24. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

25. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96 р. No 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80/card2#Card>

26. Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна": Закон України від 21.10.2010 № 2623-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 11. ст.70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-17>

27. Про концесії: Закон України від 16.07.99 р. № 997-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 41. Ст. 372. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20>

28. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.99 р. № 1039-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №44. Ст. 391. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1039-14>

29. Про валюту і валютні операції: Закон України від 04.07.2002р. № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №36. стаття 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15/card2#Card>

30. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. ст. 1436. стаття 524. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>

Література

Основна література

31. Шишка Р. Б. Інвестиційне право України. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015. 328с.

32. Вінник О. М. Інвестиційне право. Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2000. 252 с.

33. Біла Я. Інвестиційна перспектива. Порядок укладання договору у сфері державно-приватного партнерства. *Юридична газета*. 2016. №№ 49/50.С.26-27

Витяг з ГКУ:

Глава 36

ВИКОРИСТАННЯ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВ ІНШИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ (КОМЕРЦІЙНА КОНЦЕСІЯ)

Стаття 366. Договір комерційної концесії

1. За договором комерційної концесії одна сторона (правоволоділець) зобов'язується надати другій стороні (користувачеві) на строк або без визначення строку право використання в підприємницькій діяльності користувача комплексу прав, належних правоволодільцеві, а користувач зобов'язується дотримуватися умов використання наданих йому прав та сплатити правоволодільцеві обумовлену договором винагороду.

2. Договір комерційної концесії передбачає використання комплексу наданих користувачеві прав, ділової репутації і комерційного досвіду правоволодільця в певному обсязі, із зазначенням або без зазначення території використання щодо певної сфери підприємницької діяльності.

Стаття 367. Форма договору комерційної концесії

{Назва статті 367 в редакції Закону [№ 191-VIII від 12.02.2015](#)}

1. Договір комерційної концесії повинен бути укладений у письмовій формі у вигляді єдиного документа. Недодержання цієї вимоги тягне за собою недійсність договору.

{Частина другу статті 367 виключено на підставі Закону [№ 191-VIII від 12.02.2015](#)}

{Частина третю статті 367 виключено на підставі Закону [№ 191-VIII від 12.02.2015](#)}

4. Інші вимоги щодо укладання договору комерційної **концесії** встановлюються законом.

Стаття 368. Комерційна суб**концесія**

1. Договором комерційної **концесії** може бути передбачено право користувача дозволяти іншим особам користування наданим йому комплексом прав або часткою цього комплексу прав на умовах комерційної суб**концесії**, погоджених ним із правоволодільцем або визначених у договорі комерційної **концесії**.

2. Якщо договір комерційної **концесії** визнано недійсним, недійсні також укладені на його основі договори комерційної суб**концесії**.

Стаття 369. Винагорода за договором комерційної **концесії**

1. Винагорода за договором комерційної **концесії** може виплачуватися користувачем правоволодільцеві у формі разових або періодичних платежів або в іншій формі, передбаченій договором.

Стаття 370. Обов'язки правоволодільця

1. Правоволодільець зобов'язаний:

передати користувачеві технічну та комерційну документацію і надати іншу інформацію, необхідну користувачеві для здійснення прав, наданих йому за договором комерційної **концесії**, а також проінструктувати користувача і його працівників з питань, пов'язаних із здійсненням цих прав;

видати користувачеві передбачені договором ліцензії (дозволи), забезпечивши їх оформлення у встановленому законодавством порядку.

2. Якщо договором комерційної **концесії** не передбачено інше, правоволодільець зобов'язаний:

{Абзац другий частини другої статті 370 виключено на підставі Закону № 191-VIII від 12.02.2015}

надавати користувачеві постійне технічне та консультативне сприяння, включаючи сприяння у навчанні та підвищенні кваліфікації працівників;

контролювати якість товарів (робіт, послуг), що виробляються (виконуються або надаються) користувачем на підставі договору комерційної **концесії**.

Стаття 371. Обов'язки користувача

1. З урахуванням характеру та особливостей діяльності, що здійснюється користувачем за договором комерційної **концесії**, користувач зобов'язаний:

використовувати при здійсненні передбаченої договором діяльності торговельну марку та інші позначення правоволодільця визначеним у договорі способом;

забезпечити відповідність якості товарів, що виробляються ним на основі договору, виконаних робіт, послуг, що надаються, якості таких самих товарів (робіт, послуг), що виробляються (виконуються або надаються) безпосередньо правоволодільцем;

дотримуватися інструкцій і вказівок правоволодільця, спрямованих на забезпечення відповідності характеру, способів та умов використання комплексу наданих прав використанню цих прав правоволодільцем;

надавати покупцям (замовникам) додаткові послуги, на які вони могли б розраховувати, купуючи (замовляючи) товар (роботу, послуги) безпосередньо у правоволодільця;

інформувати покупців (замовників) найбільш очевидним для них способом про використання ним торговельної марки та інших позначень правоволодільця за договором комерційної **концесії**;

не розголошувати секрети виробництва правоволодільця та іншу одержану від нього конфіденційну інформацію;

сплатити правоволодільцеві обумовлену договором винагороду.

Стаття 372. Обмеження прав сторін за договором комерційної **концесії**

1. Договором комерційної **концесії** можуть бути передбачені обмеження прав сторін за цим договором, зокрема:

обов'язок правоволодільця не надавати іншим особам аналогічні комплекси прав для їх використання на закріпленій за користувачем території або утримуватися від власної аналогічної діяльності на цій території;

обов'язок користувача не допускати його конкуренції з правоволодільцем на території, на яку поширюється чинність договору комерційної **концесії** стосовно підприємницької діяльності, що здійснюється користувачем з використанням належних правоволодільцеві прав;

відмова користувача від одержання за договором комерційної **концесії** аналогічних прав у конкурентів (потенційних конкурентів) правоволодільця;

обов'язок користувача погоджувати з правоволодільцем місце розташування виробничих приміщень, що мають використовуватися при здійсненні наданих за договором прав, а також їх внутрішнє і зовнішнє оформлення.

2. Обмежувальні умови можуть бути визнані недійсними, якщо ці умови суперечать законодавству.

Стаття 373. Відповідальність правоволодільця за вимогами, що заявляються до користувача

1. Правоволоділець несе субсидіарну відповідальність за вимогами, що заявляються до користувача комерційної **концесії** у разі невідповідності

якості товарів (робіт, послуг), які продаються (виконуються, надаються) користувачем.

2. За вимогами, що заявляються до користувача як виробника продукції (товарів) правоволодільця, останній відповідає солідарно з користувачем.

Стаття 374. Зміна та розірвання договору комерційної **концесії**

1. Договір комерційної **концесії** може бути змінений відповідно до положень, встановлених **статтею 188** цього Кодексу.

{Частина другу статті 374 виключено на підставі Закону [№ 191-VIII від 12.02.2015](#)}

3. Кожна із сторін договору комерційної **концесії**, укладеного без зазначеного строку, має право у будь-який час відмовитися від договору, повідомивши про це другу сторону за шість місяців, якщо договором не передбачений більш тривалий строк.

{Частина четверту статті 374 виключено на підставі Закону [№ 191-VIII від 12.02.2015](#)}

5. При оголошенні правоволодільця або користувача неплатоспроможним (банкрутом) договір комерційної **концесії** припиняється.

Стаття 375. Наслідки зміни торговельної марки чи іншого позначення правоволодільця

1. У разі зміни торговельної марки чи іншого позначення правоволодільця, права на використання яких входять у комплекс прав за договором комерційної **концесії**, цей договір зберігає чинність щодо нових позначень правоволодільця, якщо користувач не вимагає розірвання договору.

2. У разі продовження чинності договору комерційної **концесії** користувач має право вимагати відповідного зменшення належної правоволодільцеві винагороди.

3. Якщо в період дії договору комерційної **концесії** припинилося право, користування яким надано за цим договором, договір продовжує свою чинність, крім положень, що стосуються права, яке припинилося, а користувач, якщо інше не передбачено договором, має право вимагати відповідного зменшення належної правоволодільцеві винагороди.

Стаття 376. Правове регулювання комерційної **концесії**

1. Відносини, пов'язані з використанням у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання, регулюються цим Кодексом та іншими законами.

Стаття 406. Концесія

1. Концесія - форма здійснення державно-приватного партнерства, яка полягає в наданні концесієдавцем концесіонеру права на створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення), та/або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об'єктом концесії, та/або надання суспільно значущих послуг в порядку та на умовах, визначених концесійним договором, і передбачає передачу концесіонеру переважної частини операційного ризику, який охоплює ризик попиту та/або ризик пропозиції.

2. Концесійна діяльність здійснюється на основі концесійних договорів, що укладаються відповідно до законодавства України між концесіонером та концесієдавцем.

Стаття 22. Особливості управління господарською діяльністю у державному секторі економіки

1. Держава здійснює управління державним сектором економіки відповідно до засад внутрішньої і зовнішньої політики.

2. Суб'єктами господарювання державного сектора економіки є суб'єкти, що діють на основі лише державної власності, а також суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує п'ятдесят відсотків чи становить величину, яка забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів.

3. Повноваження суб'єктів управління у державному секторі економіки - Кабінету Міністрів України, міністерств, інших органів влади та організацій щодо суб'єктів господарювання визначаються законом.

Зазначені суб'єкти управління у державному секторі економіки можуть приймати рішення, необхідні для підготовки до реалізації та здійснення державно-приватного партнерства (**концесії**), які є обов'язковими до виконання підприємствами, установами, організаціями, що перебувають у сфері їх управління.

{Частина третю статті 22 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 155-IX від 03.10.2019](#)}

Стаття 292. Лізинг у сфері господарювання

1. Лізинг - це господарська діяльність, спрямована на **інвестування** власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне володіння та користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів.

{Частина перша статті 292 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1201-IX від 04.02.2021](#)}

2. Залежно від особливостей здійснення лізингових операцій лізинг може бути двох видів - фінансовий чи оперативний. За формою здійснення лізинг може бути зворотним, пайовим, міжнародним тощо.

3. Об'єктом лізингу може бути нерухоме і рухоме майно, призначене для використання як основні засоби, не заборонене законом до вільного обігу на ринку і щодо якого немає обмежень про передачу його в лізинг.

{Частина третя статті 292 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1201-IX від 04.02.2021](#)}

4. Майно, зазначене в частині першій цієї статті, яке є державною (комунальною) власністю, може бути об'єктом лізингу тільки за погодженням з органом, що здійснює управління цим майном, відповідно до закону.

5. Не можуть бути об'єктами лізингу земельні ділянки, інші природні об'єкти, а також єдині майнові комплекси державних (комунальних) підприємств та їх структурних підрозділів.

6. Перехід права власності на об'єкт лізингу до іншої особи не є підставою для розірвання договору лізингу.

7. Правове регулювання лізингу здійснюється відповідно до цього Кодексу та інших законів.

Глава 8

ДЕРЖАВНІ ТА КОМУНАЛЬНІ УНІТАРНІ ПІДПРИЄМСТВА

Стаття 73. Поняття державного унітарного підприємства

...

8. Річна фінансова звітність державного унітарного підприємства може підлягати обов'язковій перевірці незалежним аудитором. Критерії віднесення державних унітарних підприємств до таких, фінансова звітність яких підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором, визначаються Кабінетом Міністрів України залежно від балансової вартості активів державних унітарних підприємств.

Обов'язковому оприлюдненню підлягає така інформація:

...

інформація про операції та зобов'язання державного унітарного підприємства з державним та/або місцевим бюджетом, державними та/або місцевими установами, підприємствами та організаціями, включаючи договірні зобов'язання державного унітарного підприємства (фінансові та нефінансові), що виникають у результаті державно-приватного [партнерства](#).

Модуль 3. СПЕЦІАЛЬНІ РЕЖИМИ ІНВЕСТУВАННЯ

Тема №8. Поняття та форми інноваційного інвестування

План:

1. Правове забезпечення відносин інноваційного інвестування. Інноваційні правовідносини. Інновації, їх правовий статус та форми реалізації.
2. Інноваційний продукт, інноваційна продукція.
3. Поняття та загальна характеристика інноваційного проекту.
4. Договори інноваційного характеру. Перелік істотних умов договорів інноваційного характеру.
5. Стимулювання інноваційного інвестування. Комерційна концесія (франчайзинг) як особлива форма інноваційного інвестування.

Нормативно-правові акти.

6. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

8. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

9. Про інноваційну діяльність: Закон України від 21.06.2018 р. № **2473-VIII**. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. №30. ст. 5. стаття 239. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15/card2#Card>

10. Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження: Закон України від 17.02.2000 р. № 1457-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. №12. ст. 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1457-14>

11. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: Закон України від 16.07.99 р. № 991-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №40. ст. 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14>

12. Про наукові парки: Закон України від 25.06.2009 р. № **1563-VI**. *Відомості Верховної Ради України*. 2009. № 51. ст. 1859. стаття 757. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>

13. Шишка Р. Б. Інвестиційне право України. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015. 328с.

14. Вінник О. М. Інвестиційне право. Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2000. 252 с.

15. Актуальні питання господарсько-правового забезпечення інноваційної політики держави. Монографія. За ред. Задихайла Д.В. Харків: 2006. 256 с.

16. Атаманова Ю.Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави. Монографія. Харків: Видавництво «ФІНН», 2008. 424 с.

17. Врублевська К. М. Інноваційне інвестування: проблеми господарсько-правового забезпечення. *Економічна теорія та право*. 2016. № 1. С. 137-147.

Витяг з ГКУ:

Глава 34

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 325. Інноваційна діяльність

1. Інноваційною діяльністю у сфері господарювання є діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації **інвестицій** з метою виконання довгострокових науково-технічних програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя.

Стаття 326. **Інвестування** інноваційної діяльності

1. **Інвестиціями** у сфері господарювання визнаються довгострокові вкладення різних видів майна, інтелектуальних цінностей та майнових прав в об'єкти господарської діяльності з метою одержання доходу (прибутку) або досягнення іншого соціального ефекту.

2. Формами **інвестування** інноваційної діяльності є:

державне (комунальне) **інвестування**, що здійснюється органами державної влади або органами місцевого самоврядування за рахунок бюджетних коштів та інших коштів відповідно до закону;

комерційне **інвестування**, що здійснюється суб'єктами господарювання за рахунок власних або позичкових коштів з метою розвитку бази підприємництва;

соціальне **інвестування**, що здійснюється в об'єкти соціальної сфери та інших невиробничих сфер;

іноземне **інвестування**, що здійснюється іноземними юридичними особами або іноземцями, а також іншими державами;

спільне **інвестування**, що здійснюється суб'єктами України разом з іноземними юридичними особами чи іноземцями.

3. Загальні умови реалізації **інвестицій** в Україні визначаються законом.

Стаття 327. Види інноваційної діяльності

1. Інноваційна діяльність передбачає **інвестування** наукових досліджень і розробок, спрямованих на здійснення якісних змін у стані продуктивних сил і прогресивних міжгалузевих структурних зрушень, розробки і впровадження нових видів продукції і технологій.

2. Інноваційна діяльність здійснюється за такими напрямками:

проведення наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення об'єктів інтелектуальної власності, науково-технічної продукції;

розробка, освоєння, випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технологій;

розробка і впровадження нових ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціального і екологічного становища;

технічне переозброєння, реконструкція, розширення, будівництво нових підприємств, що здійснюються вперше як промислове освоєння виробництва нової продукції або впровадження нової технології.

3. **Інвестування** відтворення основних фондів і приросту матеріально-виробничих запасів здійснюється як капітальні вкладення.

Стаття 328. Державне регулювання інноваційної діяльності

1. Держава регулює інноваційну діяльність шляхом:

визначення інноваційної діяльності як необхідної складової **інвестиційної** та структурно-галузевої політики; формування і забезпечення реалізації інноваційних програм та цільових проектів;

створення економічних, правових та організаційних умов для забезпечення державного регулювання інноваційної діяльності;

створення та сприяння розвитку інфраструктури інноваційної діяльності.

2. Держава здійснює контроль за інноваційною діяльністю суб'єктів господарювання та інших учасників господарських відносин, її відповідністю вимогам законодавства і державним інноваційним програмам. Законом можуть бути передбачені галузі або об'єкти інноваційної діяльності, в яких обмежується чи забороняється використання іноземних **інвестицій**.

Стаття 329. Державні гарантії інноваційної діяльності

1. Держава гарантує суб'єктам інноваційної діяльності:

підтримку інноваційних програм і проектів, спрямованих на реалізацію економічної та соціальної політики держави;

підтримку створення та розвитку суб'єктів інфраструктури інноваційної діяльності;

охорону та захист прав інтелектуальної власності, захист від недобросовісної конкуренції у сфері інноваційної діяльності;

вільний доступ до інформації про пріоритети державної економічної та соціальної політики, про інноваційні потреби та результати науково-технічної діяльності, крім випадків, передбачених законом;

підтримку щодо підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів у сфері здійснення інноваційної діяльності.

Стаття 330. Державна експертиза інноваційних проектів

1. Інноваційні проекти, що **інвестуються** за рахунок Державного бюджету України або місцевих бюджетів, а також проекти, замовниками яких є органи державної влади чи органи місцевого самоврядування, підлягають обов'язковій державній експертизі відповідно до законодавства. Інноваційні проекти, що **інвестуються** за рахунок інших джерел, підлягають обов'язковій державній експертизі з питань додержання екологічних, містобудівних та санітарно-гігієнічних вимог.

2. У разі необхідності експертиза окремих інноваційних проектів, що мають важливе народногосподарське значення, може здійснюватися за рішенням Кабінету Міністрів України.

Стаття 331. Договір на створення і передачу науково-технічної продукції

1. За договором на створення і передачу науково-технічної продукції одна сторона (виконавець) зобов'язується виконати зумовлені завданням другої сторони (замовника) науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (далі - НДДКР), а замовник зобов'язується прийняти виконані роботи (продукцію) і оплатити їх.

2. Предметом договору на передачу науково-технічної продукції може бути модифікована науково-технічна продукція.

3. Науково-технічною продукцією є завершені науково-дослідні, проектні, конструкторські, технологічні роботи та послуги, створення дослідних зразків або партій виробів, необхідних для проведення НДДКР згідно з вимогами, погодженими із замовниками, що виконуються чи надаються суб'єктами господарювання (науково-дослідними, конструкторськими, проектно-конструкторськими і технологічними установами, організаціями, а також науково-дослідними і конструкторськими підрозділами підприємств, установ і організацій тощо).

4. Договір може укладатися на виконання усього комплексу робіт від дослідження до впровадження у виробництво науково-технічної продукції, а також на її подальше технічне супроводження (обслуговування).

5. У разі якщо науково-технічна продукція є результатом ініціативних робіт, договір укладається на її передачу, включаючи надання послуг на її впровадження та освоєння.

6. Договори на створення і передачу науково-технічної продукції для пріоритетних державних потреб та за участі іноземних суб'єктів господарювання укладаються і виконуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України відповідно до закону.

{Частина шоста статті 331 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 3205-IV від 15.12.2005](#)}

Стаття 332. Законодавство про інноваційну діяльність

1. Відносини, що виникають у процесі здійснення інноваційної діяльності, регулюються цим Кодексом та іншими законодавчими актами. До вказаних відносин у частині, не врегульованій цим Кодексом, застосовуються відповідні положення [Цивільного кодексу України](#).

Стаття 414. Спеціальний режим господарювання в окремих галузях економіки

1. У разі необхідності стабілізації або прискореного розвитку окремих галузей економіки за поданням Кабінету Міністрів України може встановлюватися законом спеціальний режим господарювання у цих галузях.

2. У Збройних Силах України може здійснюватися лише некомерційна (неприбуткова) господарська діяльність.

3. Господарська діяльність у Збройних Силах України - це специфічна діяльність військових частин, закладів, установ та організацій Збройних Сил України, пов'язана із забезпеченням їх повсякденної життєдіяльності, що передбачає ведення підсобного господарства, виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг, передачу в оренду рухомого та нерухомого військового майна (за винятком озброєння, боєприпасів, бойової та спеціальної техніки) у межах і в порядку, визначених законом.

4. Відносини, пов'язані із здійсненням господарської діяльності в Збройних Силах України, регулюються цим Кодексом та іншими законами.

Стаття 415. Особливості здійснення господарської діяльності на території пріоритетного розвитку

1. Законом може бути визначено за поданням відповідного органу місцевого самоврядування в межах міста, району територію, на якій склалися несприятливі соціально-економічні умови і на якій на підставах та в порядку, передбачених законом, вводиться спеціальний режим [інвестиційної](#) діяльності з метою створення нових робочих місць (територію пріоритетного розвитку).

2. Порядок здійснення господарської діяльності на території пріоритетного розвитку встановлюється законом.

Стаття 416. Порядок здійснення господарської діяльності в умовах надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації

1. Господарська діяльність в умовах надзвичайного стану - особливого правового режиму діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, передбаченого [Конституцією України](#), який тимчасово допускає обмеження у здійсненні конституційних прав і свобод громадян, а також прав юридичних осіб та покладає на них додаткові обов'язки, - може здійснюватися з урахуванням обмежень та зобов'язань, встановлених виданим відповідно до Конституції України указом Президента України про введення надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях.

2. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо учасників господарських відносин, заходи, що вживаються в умовах надзвичайного стану, а також відповідальність за порушення режиму надзвичайного стану визначаються [законом про надзвичайний стан](#).

3. Правила цієї статті щодо здійснення господарської діяльності застосовуються також у разі оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації.

Стаття 417. Порядок здійснення господарської діяльності в умовах воєнного стану

1. У період дії воєнного стану, введеного на території України або в окремих місцевостях, правовий режим господарської діяльності визначається на основі [закону про оборону України](#), інших законодавчих актів щодо забезпечення обороноздатності держави та [законодавства про режим воєнного стану](#).

Стаття 418. Гарантії прав учасників господарських відносин в умовах спеціального режиму господарювання

1. Запровадження спеціальних режимів господарювання, не передбачених цим Кодексом, якими встановлюється обмеження прав суб'єктів господарювання, не допускається.

2. Держава гарантує суб'єктам господарювання та іншим учасникам господарських відносин право на звернення до суду за захистом їх майнових та інших прав від незаконного обмеження в умовах будь-якого спеціального режиму господарювання, передбаченого цим Кодексом.

Тема №9. Іноземне інвестування

План:

1. Джерела правового регулювання іноземного інвестування.

2. Поняття та ознаки іноземного інвестування. Види і класифікація іноземних інвестицій.
3. Об'єкти та суб'єкти іноземного інвестування. Правовий статус іноземного інвестора.
4. Форми здійснення іноземних інвестицій: корпоративна форма інвестування, договірна форма інвестування.
5. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми іноземного підприємства. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми підприємства з іноземними інвестиціями.
6. Спеціальні державні гарантії іноземним інвесторам на території України.
7. Порядок інвестування громадянами України за кордоном.
8. Форми та засоби валютного контролю в ході інвестування громадянами України за кордоном.
9. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).
11. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>
12. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96 р. № 93/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 19. Ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80/card2#Card>
13. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (Конвенцію ратифіковано Законом N 1547-III від 16.03.2000. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. №21. ст.161. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060
14. Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна": Закон України від

- 21.10.2010 № 2623-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 11. ст.70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-17>
15. Про валюту і валютні операції: Закон України від 04.07.2002р. № **40-IV**. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №36. стаття 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15/card2#Card>
16. Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження: Закон України від 17.02.2000 р. № 1457-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. №12. ст. 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1457-14>
17. Про затвердження Порядку видачі, обліку і погашення векселів, виданих під час ввезення в Україну майна як внеску іноземного інвестора до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями, а також за договорами (контрактами) про спільну інвестиційну діяльність, та сплати ввізного мита у разі відчуження цього майна: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.08.96 р., № 937. *Урядовий кур'єр*. 1996. №№. 154-155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/937-96-%D0%BF>

Література

Основна література

34. Шишка Р. Б. Інвестиційне право України. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015. 328с.
35. Вінник О. М. Інвестиційне право. Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2000. 252 с.

Витяг з ГКУ:

Стаття 10. Основні напрями економічної політики держави

1. Основними напрямками економічної політики, що визначаються державою, є:

...

валютна політика, спрямована на встановлення і підтримання паритетного курсу національної валюти щодо **іноземних** валют,

стимулювання зростання державних валютних резервів та їх ефективне використання;

зовнішньоекономічна політика, спрямована на регулювання державою відносин суб'єктів господарювання з іноземними суб'єктами господарювання та захист національного ринку і вітчизняного товаровиробника.

Стаття 14. Ліцензування, патентування та квотування у господарській діяльності

1. Ліцензування, патентування певних видів господарської діяльності та квотування є засобами державного регулювання у сфері господарювання, спрямованими на забезпечення єдиної державної політики у цій сфері та захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів.

...

4. У сферах, пов'язаних із торгівлею за грошові кошти (готівку, чеки, а рівно з використанням інших форм розрахунків та платіжних карток на території України), обміном готівкових валютних цінностей (у тому числі операції з готівковими платіжними засобами, вираженими в іноземній валюті, та з платіжними картками), у сфері грального бізнесу та побутових послуг, інших сферах, визначених законом, може здійснюватися патентування підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.

Стаття 50. Діяльність іноземних підприємців в Україні

1. Особливості здійснення підприємницької діяльності на території України, на її континентальному шельфі та у виключній (морській) економічній зоні іноземними юридичними особами, громадянами визначаються цим Кодексом та іншими законами України.

2. У разі якщо чинним міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України, встановлено інші правила щодо підприємництва, ніж ті, що передбачено законодавством України, застосовуються правила міжнародного договору. Правила міжнародних договорів України, чинних на момент прийняття [Конституції України](#), застосовуються відповідно до Конституції України в порядку, визначеному цими міжнародними договорами.

Стаття 63. Види та організаційні форми підприємств

1. Залежно від форм власності, передбачених законом, в Україні можуть діяти підприємства таких видів:

...

2. У разі якщо в статутному капіталі підприємства іноземна інвестиція становить не менш як десять відсотків, воно визнається підприємством з іноземними інвестиціями. Підприємство, в статутному капіталі

якого іноземна інвестиція становить сто відсотків, вважається іноземним підприємством.

Стаття 68. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

1. Підприємство самостійно здійснює зовнішньоекономічну діяльність, яка є частиною зовнішньоекономічної діяльності України і регулюється законами України, іншими прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

2. Порядок використання коштів підприємства в іноземній валюті визначається цим Кодексом та іншими законами.

3. Підприємство, яке здійснює зовнішньоекономічну діяльність, може відкривати за межами України свої представництва, філії та виробничі підрозділи, утримання яких здійснюється за кошти підприємства.

Стаття 116. Підприємство з іноземними інвестиціями

1. Підприємство, створене відповідно до вимог цього Кодексу, в статутному капіталі якого не менш як десять відсотків становить іноземна інвестиція, визнається підприємством з іноземними інвестиціями. Підприємство набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями з дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс.

2. Іноземною інвестицією є цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

3. Іноземні інвестиції можуть вкладатися в об'єкти, інвестування в які не заборонено законами України.

4. Підприємства з іноземними інвестиціями мають право бути засновниками дочірніх підприємств, створювати філії і представництва на території України і за її межами з додержанням вимог законодавства України та законодавства відповідних держав.

5. Законом можуть бути визначені галузі господарювання та/або території, в яких встановлюється загальний розмір участі іноземного інвестора, а також території, на яких діяльність підприємств з іноземними інвестиціями обмежується або забороняється, виходячи з вимог забезпечення національної безпеки.

6. Правовий статус і порядок діяльності підприємств з іноземними інвестиціями визначаються цим Кодексом, законом про режим іноземного інвестування в Україні, іншими законодавчими актами.

Стаття 117. Іноземне підприємство

1. Іноземним підприємством є унітарне або корпоративне підприємство, створене за законодавством України, що діє виключно на основі власності іноземців або іноземних юридичних осіб, або діюче підприємство, придбане повністю у власність цих осіб.

2. Іноземні підприємства не можуть створюватися в галузях, визначених законом, що мають стратегічне значення для безпеки держави.

3. Діяльність філій, представництв та інших відокремлених підрозділів підприємств, утворених за законодавством інших держав, здійснюється на території України відповідно до законодавства України.

4. Умови і порядок створення, вимоги до організації та діяльності іноземних підприємств визначаються цим Кодексом, законом про режим іноземного інвестування, іншими законами.

Глава 38 ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ

Стаття 390. Іноземні інвестори

1. Іноземними інвесторами визнаються такі суб'єкти, що здійснюють інвестиційну діяльність на території України:

юридичні особи, утворені за законодавством іншим, ніж законодавство України;

іноземці та особи без громадянства, які не мають постійного місця проживання на території України;

міжнародні урядові та неурядові організації;

інші держави;

інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності, визначені законом.

Стаття 391. Види іноземних інвестицій

1. Іноземні інвестори мають право здійснювати інвестиції на території України у вигляді іноземної валюти, що визнається конвертованою Національним банком України, будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав; інших цінностей (майна), які відповідно до закону визнаються іноземними інвестиціями.

2. Заборона або обмеження будь-яких видів іноземних інвестицій може здійснюватися виключно законом.

Стаття 392. Форми здійснення іноземних інвестицій

1. Іноземні інвестори мають право здійснювати всі види інвестицій, зазначені у статті 391 цього Кодексу, в таких формах:

участь у господарських організаціях, що створюються разом з вітчизняними юридичними особами чи громадянами, або придбання частки в діючих господарських організаціях;

створення іноземних підприємств на території України, філій або інших структурних підрозділів іноземних юридичних осіб або придбання у власність діючих підприємств;

придбання безпосередньо нерухомого або рухомого майна, що не заборонено законами України, або придбання акцій чи інших цінних паперів;

придбання самостійно або за участі громадян чи вітчизняних юридичних осіб прав користування землею та використання природних ресурсів на території України;

господарська діяльність на основі угод про розподіл продукції;

придбання інших майнових прав;

в інших формах, не заборонених законом.

2. Заборона або обмеження будь-яких форм здійснення іноземних **інвестицій** може провадитися лише законом.

3. Відносини, що виникають у зв'язку з придбанням іноземним **інвестором** майнових прав на землю та інші природні ресурси в Україні, регулюються відповідно земельним та іншим законодавством України.

Стаття 393. Оцінка іноземних **інвестицій**

1. Оцінка іноземних **інвестицій**, включаючи внески до статутного капіталу підприємства з іноземними **інвестиціями**, здійснюється в іноземній конвертованій валюті та у гривнях, за згодою сторін, на основі цін міжнародних ринків або ринку України. При цьому перерахунок сум в іноземній валюті у гривні провадиться за курсом, встановленим Національним банком України.

Стаття 394. Правовий режим іноземних **інвестицій**

1. На території України щодо іноземних **інвестицій** встановлюється національний режим **інвестиційної** діяльності, за винятками, передбаченими цим Кодексом, іншими законами і чинними міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

2. Відносини щодо оподаткування іноземних **інвесторів** та підприємств з іноземними **інвестиціями** регулюються податковим законодавством України.

3. У державних програмах залучення іноземних **інвестицій** в пріоритетні галузі економіки та соціальну сферу може бути передбачено встановлення додаткових пільг для суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у цих сферах.

4. Законом може бути обмежено або заборонено діяльність іноземних **інвесторів** та підприємств з іноземними **інвестиціями** в окремих галузях економіки або в межах окремих територій України виходячи з інтересів національної безпеки України.

{Статтю 395 виключено на підставі Закону [№ 1390-VIII від 31.05.2016](#)}

Стаття 396. Діяльність суб'єктів господарювання з іноземними **інвестиціями** в Україні

1. На території України можуть створюватися і діяти суб'єкти господарювання з іноземними **інвестиціями**, які здійснюють свою діяльність у формах підприємства з іноземними **інвестиціями** ([стаття 116](#) цього Кодексу), іноземного підприємства ([стаття 117](#) цього Кодексу), інших формах, не заборонених законом.

{Частина перша статті 396 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2424-IV від 04.02.2005](#)}

2. Порядок утворення підприємств з іноземними **інвестиціями** та іноземних підприємств регулюється цим Кодексом, іншими законами, прийнятими відповідно до нього. Особливості створення банківських, страхових та інших фінансових установ за участі іноземного **інвестора** визначаються відповідними законами.

Стаття 397. Гарантії здійснення іноземних **інвестицій**

1. З метою забезпечення стабільності правового режиму іноземного **інвестування** встановлюються такі гарантії для іноземних **інвесторів**:

застосування державних гарантій захисту іноземних **інвестицій** у разі зміни законодавства про іноземні **інвестиції**;

гарантії щодо примусового вилучення, а також від незаконних дій органів влади та їх посадових осіб;

компенсація і відшкодування збитків іноземним **інвесторам**;

гарантії у разі припинення **інвестиційної** діяльності;

гарантії переказу прибутків та використання доходів від іноземних **інвестицій**;

інші гарантії здійснення **інвестиційної** діяльності.

2. У разі зміни законодавства про режим іноземного **інвестування** на вимогу іноземного **інвестора** у випадках і в порядку, визначених законом, застосовуються державні гарантії, які визначаються законодавством, що діяло на момент вкладення **інвестицій**.

3. Іноземні **інвестиції** в Україні не підлягають націоналізації.

4. Органи державної влади та їх посадові особи не мають права реквізувати іноземні **інвестиції**, крім випадків здійснення рятувальних заходів у разі стихійного лиха, аварій, епідемій, епізоотій. Зазначена реквізиція може бути здійснена лише на підставі рішення органів, уповноважених на це Кабінетом Міністрів України, і в порядку, встановленому законом.

5. Іноземні **інвестори** мають право вимагати відшкодування збитків, завданих їм незаконними діями чи бездіяльністю органів державної влади

або органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб. Збитки іноземних **інвесторів** повинні бути відшкодовані за поточними ринковими цінами або на основі обґрунтованих оцінок, підтверджених незалежним аудитором (аудиторською організацією).

6. Компенсація, яка виплачується іноземному **інвестору** в порядку відшкодування збитків, повинна бути адекватною, ефективною та визначеною на момент виконання рішення про відшкодування збитків. Сума компенсації за цим рішенням має бути негайно виплачена у валюті, в якій були здійснені **інвестиції**, чи в іншій прийнятній для іноземного **інвестора** валюті відповідно до валютного законодавства. Законом може бути передбачено нарахування відсотків на суму компенсації.

7. Компенсація збитків іноземним **інвесторам** здійснюється в порядку, встановленому законом.

Стаття 398. Гарантії переказу та використання доходів від іноземних **інвестицій**

1. Іноземним **інвесторам** після сплати ними податків, зборів (обов'язкових платежів) гарантується безперешкодний негайний переказ за кордон їхніх доходів, прибутків та інших коштів в іноземній валюті, одержаних на законних підставах від здійснення **інвестицій**.

2. Порядок переказу за кордон зазначених коштів встановлюється Національним банком України. Доход іноземного **інвестора** або інші кошти, одержані в Україні у гривнях або іноземній валюті від здійснення **інвестицій**, можуть ре**інвестуватися** в Україні в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 399. Гарантії іноземним **інвесторам** у разі припинення **інвестиційної** діяльності

1. У разі припинення **інвестиційної** діяльності на території України іноземний **інвестор** має право на повернення своїх **інвестицій** не пізніше шести місяців після припинення цієї діяльності, а також доходів за цими **інвестиціями** у грошовій або товарній формі, якщо інше не встановлено законом або угодою сторін.

Стаття 400. Законодавство про іноземні **інвестиції**

1. Відносини, пов'язані з іноземними **інвестиціями** в Україні, регулюються цим Кодексом, **законом про режим іноземного інвестування**, іншими законодавчими актами та чинними міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України. У разі якщо міжнародним договором встановлено інші правила, ніж ті, що передбачено законодавством України про іноземні **інвестиції**, застосовуються правила міжнародного договору.

...

Стаття 380. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності спрямовується на захист економічних інтересів України, прав і законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, створення рівних умов для розвитку усіх видів підприємництва у сфері зовнішньоекономічних відносин та використання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності доходів та **інвестицій**, заохочення конкуренції і обмеження монополізму суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

2. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування не мають права втручатися в оперативну діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, крім випадків, передбачених законом.

3. Перелік та повноваження органів державної влади, що здійснюють регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а також форми її державного регулювання та контролю визначаються цим Кодексом, законом про зовнішньоекономічну діяльність, іншими законами.

Тема №10. Поняття, види та форми спільного інвестування

План:

1. Нормативно-правове забезпечення спільного інвестування.
 2. Класифікація інститутів спільного інвестування. Корпоративний інвестиційний фонд: організаційно-правова форма, порядок управління, специфіка діяльності. Пайовий інвестиційний фонд: правова форма, специфіка управління та діяльності.
 3. Компанії із управління активами, порядок створення, функціонування та ліквідації.
 4. Установи недержавного пенсійного страхування.
 5. Фінансово-кредитні механізми та іпотечне кредитування.
- Спеціальні вимоги щодо створення спеціальних інститутів спільного інвестування.

Витяг з ГКУ:

Стаття 41. Антимонопольно-конкурентне законодавство

...

3. Законом можуть бути визначені особливості регулювання відносин, пов'язаних з недобросовісною конкуренцією та монополізмом на **фінансових** ринках, ринках капіталу та організованих товарних ринках.

{Частина третя статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом № 738-IX від 19.06.2020}

Стаття 333. **Фінансова** діяльність суб'єктів господарювання

...

3. **Фінансовим** посередництвом є діяльність, пов'язана з отриманням та перерозподілом **фінансових** коштів, крім випадків, передбачених

законодавством. **Фінансове** посередництво здійснюється установами банків та іншими **фінансово**-кредитними організаціями.

Стаття 388. Одержання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності кредитів в іноземних **фінансових** установах

1. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності можуть одержувати в іноземних **фінансових** установах валютні кредити на договірній основі. При цьому умови кредитного договору не можуть суперечити законодавству України.

2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, у статутному капіталі яких є частка державного майна, можуть укласти кредитні договори з іноземними **фінансовими** установами лише за згодою Фонду державного майна України.

3. Види майна, що не може бути предметом застави у разі одержання валютного кредиту в іноземній **фінансовій** установі, визначаються законом.

Стаття 396. Діяльність суб'єктів господарювання з іноземними інвестиціями в Україні

1. На території України можуть створюватися і діяти суб'єкти господарювання з іноземними інвестиціями, які здійснюють свою діяльність у формах підприємства з іноземними інвестиціями ([стаття 116](#) цього Кодексу), іноземного підприємства ([стаття 117](#) цього Кодексу), інших формах, не заборонених законом.

{Частина перша статті 396 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2424-IV від 04.02.2005](#)}

2. Порядок утворення підприємств з іноземними інвестиціями та іноземних підприємств регулюється цим Кодексом, іншими законами, прийнятими відповідно до нього. Особливості створення банківських, страхових та інших **фінансових** установ за участі іноземного інвестора визначаються відповідними законами.

Тема №11. Поняття і загальна характеристика спеціальних режимів господарювання в окремих галузях національної економіки

План:

1. Зміст спеціальних правових режимів в окремих галузях національної економіки.

2. Особливості організаційно-господарського забезпечення діяльності в галузях та сферах, в яких встановлено спеціальний режим господарювання.

3. Поняття вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку, їх правова характеристика. Особливості господарсько-правового регулювання спеціальних вільних економічних зон.

4. Відмінність спеціальних режимів інвестиційної діяльності від особливих режимів здійснення господарської діяльності на тимчасово окупованих територіях України.

5. Господарський кодекс України від 16. 01. 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № №18 -22. Ст. 144. Дата оновлення: 06.01. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/card6> (дата звернення: 03.09.2019).

6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356. Дата оновлення: 28.02. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 03.09.2019).

7. Про інвестиційну діяльність від 18.09.1991 № 1560-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1560-12>

8. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць: Закон України від 06.09.2012 р. № **5205-VI**. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. ст. 1717. стаття 410. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17/card2#Card>

Література

Основна література

36. Шишка Р. Б. Інвестиційне право України. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015. 328с.

37. Вінник О. М. Інвестиційне право. Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2000. 252 с.

38. Таран Л. В. Специальный правовой режим предпринимательской деятельности в свободных экономических зонах Украины (комплексное исследование): монографія. Харків: Видавець СПД ФО-П Вапнярчук Н.М., 2004. 256 с.

Витяг з ГКУ:

Розділ VIII СПЕЦІАЛЬНІ РЕЖИМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Глава 39 СПЕЦІАЛЬНІ (ВІЛЬНІ) ЕКОНОМІЧНІ ЗОНИ

Стаття 401. Визначення спеціальної (вільної) економічної зони

1. Спеціальною (вільною) економічною зоною вважається частина території України, на якій встановлено спеціальний правовий режим господарської діяльності, особливий порядок застосування та дії законодавства України. На території спеціальної (вільної) економічної зони можуть запроваджуватися пільгові митні, податкові, валютно-фінансові та інші умови підприємництва вітчизняних та іноземних [інвесторів](#).

2. Спеціальні (вільні) економічні зони створюються з метою залучення [інвестицій](#) та ефективного їх використання, активізації спільно з іноземними [інвесторами](#) підприємницької діяльності з метою збільшення експорту товарів, поставок на внутрішній ринок високоякісної продукції і послуг, впровадження нових технологій, розвитку інфраструктури ринку, поліпшення використання природних, матеріальних і трудових ресурсів, прискорення соціально-економічного розвитку України.

Стаття 402. Територія і статус спеціальної (вільної) економічної зони

1. Територія і статус спеціальної (вільної) економічної зони, в тому числі строк, на який вона створюється, визначаються окремим законом для кожної спеціальної (вільної) економічної зони.

Стаття 403. Типи спеціальних (вільних) економічних зон

1. На території України можуть створюватися спеціальні (вільні) економічні зони різних функціональних типів: вільні митні зони і порти, експортні, транзитні зони, митні склади, технологічні парки, технополіси, комплексні виробничі зони, туристично-рекреаційні, страхові, банківські тощо. Окремі економічні зони можуть поєднувати в собі функції, властиві різним типам спеціальних (вільних) економічних зон, зазначених у цій статті.

Стаття 404. Державні гарантії [інвестицій](#) у спеціальній (вільній) економічній зоні

1. На всіх суб'єктів господарювання, що здійснюють [інвестиції](#) у спеціальній (вільній) економічній зоні, поширюється система державних гарантій захисту [інвестицій](#), передбачена законодавством про [інвестиційну діяльність](#) та про іноземні [інвестиції](#). Держава гарантує суб'єктам господарювання спеціальної (вільної) економічної зони право на вивезення прибутків та [інвестицій](#) за межі даної зони і межі України відповідно до закону.

Стаття 405. Законодавство, що діє на території спеціальної (вільної) економічної зони

1. На території спеціальної (вільної) економічної зони діє законодавство України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом, законом про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон, а також законом про створення конкретної спеціальної (вільної) економічної зони, прийнятим відповідно до цього Кодексу.